

førelse vil foraarsage indenfor det mindre og mellemstore Landbrug, om man er nødt til at gaa saa vidt med Hensyn til Aflevering af Korn som Lovforslaget, og paa den, man vilde gøre, hvis man kunde nøjes med det Kvantum, som det staaende Landbrugsudvalg havde foreslaaet, nemlig 100 kg mindre pr. 1,000 Kr.s Jordværdi. En mindre Bondegaard, lad os sige med et Areal af 25 Tdr. Land og en Jordværdi af 20,000 Kr. vil efter Lovforslaget komme til at afgive 20 Tdr. Korn mere, end hvis den kunde nøjes med at aflevere de 350 kg pr. 1,000 Kr.s Jordværdi. Det er netop Savnet af disse sidste 20 Tdr., der for en Ejer af en saadan Gaard vil afstedkomme de værste Ulykker. Naar han beholder disse 20 Tdr., kan han gennemføre en meget sparsom Fodring af sit absolut nødvendige Hestehold og give et lille, meget beskedent Tilskud af Korn; en Brøkdæl i Sammenligning med, hvad man er vant til at fodre Kreaturer med, til sin Kvægbesætning. Naar han ved Siden af anvender Halm og Roer, der maa danne Grundlaget for Kvægholdets Fodring i den kommende Vinter, vil han kunne have saa meget Korn tilbage, at han har Mulighed for i noget Omfang fremdeles at kunne producere Æg og Flæsk, selv om det endda bliver i meget stærkt begrænset Omfang; men hvis han skal aflevere saa meget, som Lovforslaget her kræver, maa han fuldstændig give Afkald paa den ene eller maaske paa begge disse Produktioner. Naar jeg nu ved af Erfaring som Indehaver af et Landbrug af denne Størrelse, et Landbrug, der under de Forhold og Udsigter, vi har, staar overfor en saadan Høst som den, vi faar, et Landbrug, der sidder inde med noget af den bedre danske Jord og dog har været under Forhold, hvor Vejrliget har været nogenlunde gunstigt, naar jeg nu ved, at Forholdene vil komme til at stille sig saaledes for mit eget Vedkommende og for Folk, der sidder paa samme Vis som jeg, er det for mig givet, at det er af afgørende Betydning, at vi faar alle Muligheder undersøgt for at indskrænke det Kvantum Korn, der skal afleveres, til kun at tjene dette ene Hensyn, det, som Samfundets Eksistens, Befolkningens Ernæring og Samfundshensyn i øvrigt kræver, men at man ikke afleverer Korn til noget som helst uvedkommende Formaal, som ikke tjener Samfundets Interesser.

Jeg vil derefter tillade mig en Bemærkning om en Enkelthed i Lovforslaget. Naar man i § 3 opstiller som Betingelse

for at faa Del i de 85 000 t, der kan anvendes til Jordbrug under 15,000 Kr.s Jordværdi, at de producerer 2 Svin pr. 1,000 Kr.s Jordværdi, er det en Betingelse, som saa at sige intet Husmandsbrug er i Stand til at opfylde, saa at de, naar man skal følge Lovens Bogstav, i Regelen ikke bliver delagtige i dette Kvantum Korn. Og indenfor visse Grænser bliver Vanskelighederne i saa Henseende større, jo mindre Husmandsbrugene er, og jo mere de trænger til Tilskud af Korn udover det, Ejeren har Lov til at holde tilbage af sit eget som Støtte for sin dyriske Produktion. Men det er efter min Mening i højeste Grad af samfundsmæssig Betydning, at man ordner Forholdene saaledes, at Husmændene er i Stand til at eksistere uden at skulle modtage Understøttelse af det offentlige. Det ærede Medlem fra Rønne (Hauge) pegede i sin Tale i Gaar paa, at en saadan Understøttelse kunde blive nødvendig. Jeg tør ikke bestride dette, men jeg vilde anse Ordningen af det Forhold, vi her beskæftiger os med, som delvis mislykket og forfejlet, hvis en saadan Nødvendighed fremkom som Følge deraf, thi vi bør indrette Forholdet saaledes, at vi gennem Fordelingen af Kornet sætter de smaa Jordbrugere i Stand til at opretholde den dyriske Produktion i et saadant Omfang, at de kan eksistere. Jeg ser meget vel, at det ogsaa er tilsigtet med Lovforslaget, idet der sættes en Grænse af 15,000 Kr.s Jordværdi, men jeg er ikke sikker paa, at det, saaledes som Lovforslaget er udformet, vil vise sig at blive Tilfældet i Praxis. I og for sig er jeg heller ikke glad ved, at der sættes en Grænse — et Forhold, som er nævnt af en æret tidligere Taler — men det forekommer mig, at det ikke er Samfundet ligegyldigt, om det Korn, vi er i Stand til at anvende til den dyriske Produktion, bliver anvendt paa Herregaarde, større Bøndergaarde eller paa de mindre Bøndergaarde. Det er i allerhøjeste Grad i Samfundets Interesse, at Kornet bliver anvendt i de egentlige Husmandsbrug, thi kun derved skaber vi saadanne Tilstande i det vanskelige Aar, vi gaar i Møde, at Husmandsstanden kan eksistere i sin egen Virksomhed, og kun paa den Maade gør vi det muligt, at Husmændene ikke kommer til at søge Arbejde for andre, et Arbejde, som det selvsagt bliver yderst vanskeligt at faa, idet nemlig ogsaa det store og mellemstore Landbrugs Produktion bliver sat ned til en Brøkdæl af, hvad den hidtil har været. Husmændene vil blive drevet